

методику і комплекс засобів формування банків тестових завдань, що динамічно оновлюються й мають повний набір визначених функцій;

- моніторинг навчальної діяльності в середовищі, побудованому на кількох різних платформах дистанційного навчання, доцільно проводити за розробленою спеціалізованою методикою та використанням створених програмних засобів;
- врахування експериментально визначених значень кількісних показників системоутворювальних елементів системи дистанційного навчання дозволяє спроектувати навчальне середовище за заданими організаційно-педагогічними вимогами.

Окремо підкреслимо, що для ефективного впровадження технологій дистанційного навчання чинну нормативно-правову базу національної освіти доцільно суттєво вдосконалити.

Розвиток технологій дистанційного навчання учнів ЗНЗ потребує подальшого системного аналізу і врахування всіх аспектів цієї технології і способів її впровадження. Зокрема, потребують окремого дослідження такі питання: створення методик дистанційного навчання базових предметів загальноосвітньої школи; формування банків навчальних ресурсів (дистанційних курсів); організація технічного і методичного супроводу їх застосування; розроблен-

ня методик використання синхронних і асинхронних режимів групової дистанційної взаємодії; питання розвитку змісту, педагогічних технологій та організаційних форм підготовки учасників дистанційного навчання.

Література

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: Монографія / Биков В. Ю. — К.: Атіка, 2008. — 684 с.
2. Биков В. Ю. Технологія розробки дистанційного курсу: навч. посібник / Биков В. Ю., Кухаренко В. М. [та ін.]. — Київ: Міленіум, 2008. — 324 с.
3. Биков В. Ю. Моніторинг рівня навчальних досягнень з використанням Інтернет-технологій: монографія / В. Ю. Биков, Ю. М. Богачков, Ю. О. Жук / за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука. — К.: Педагогічна думка, 2008. — 127 с.
4. Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України: метод. реком. / В. Ю. Биков, О. В. Білоус, Ю. М. Богачков [та ін.] / за заг. ред. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна, О. В. Овчарук. — К.: Атіка, 2010. — 88 с.
5. Ресурс «Дистанційне навчання школярів» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://2.ukrintschool.org.ua/moodle/>.
6. On-line система дистанційної підтримки навчання у школах, ліцеях та гімназіях України (Сайт навчальних ресурсів. Вінниця) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://disted.edu.vn.ua/>.
7. Навчально-методичний комплекс «Інститут післядипломної освіти» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ipo.kpi.ua/>.
8. Сайт «Вебінари у навчанні» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://webinar.ipo.kpi.ua/>.

★ ★ ★

ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛЬНОГО ВІРТУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЇ WEB 2.0

Буйницька О.П., Носенко Т.І.

Новітні інформаційно-комунікаційні технології відкривають необмежені горизонти для застосування їх у педагогічній діяльності. За останніми даними [2] 70% студентів користуються електронною поштою, 28% — ведуть електронні блоги, 44% — учасники соціальних мереж, 20% — створюють власні веб-сторінки, 67% — мають MP3-плеєри, 90% — мають комп'ютери та 99% — мають мобільні телефони. Завдяки сучасним гаджетам студент може отримувати знання в будь-який час і де завгодно. Молодь вибирає «цифровий» спосіб життя. Ці фактори наразі формують віртуальний освітній простір студента, який є важливою характеристикою освітнього процесу і відображає основні етапи і закономірності розвитку освіти як фундаментальної характеристики суспільства.

Освітні портали вищих навчальних закладів забезпечують доступ до ресурсів інформаційно-аналітичних систем з метою задоволення потреб усіх учасників освітнього процесу (абітурієнтів, студентів, аспірантів, викладачів). Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу здійснюється, як правило, через сайти кафедр, на яких викладено методичні посібники і рекомендації для проведення практичних, лабораторних та індивідуальних занять, рекомендована література тощо. На жаль, неоперативне розміщення інформації, неможли-

вість для викладачів самостійно оновлювати інформацію, недостатня орієнтованість на конкретного студента на подібних сайтах не розв'язують повною мірою освітні завдання і не можуть відповідати сучасним вимогам ВНЗ щодо забезпечення навчального процесу.

Сучасні технології Web 2.0 пропонують велику кількість інструментів, які здатні змістовно збагатити навчальну діяльність, а також дають можливість студентів і викладачу не залежати від стаціонарних робочих місць. З іншого боку, соціальні сервіси надають викладачеві засоби для організації власного віртуального простору і самовираження, викладу власних науково-методичних матеріалів, їх обговорення з однодумцями. Віртуальні освітні простори виклада-

Рис. 1. Спільний віртуальний освітній простір викладача і студентів і студентів органічно поєднуються через соціальні сервіси: загальні сховища закладок, сервіси для зберігання мультимедійних ресурсів, блоги, вікі, геосервіси, карти знань, соціальні пошукові системи (рис. 1). Педагогіка мережевих спільнот, яка є новітнім напрямом теорії навчання, заснована на ключових положеннях [3], таких як:

1. Навчання визначається інструментами й об'єктами, якими користується студент.

2. Навчання визначається середовищем, у якому відбувається засвоєння нових знань.

3. Навчання здійснюється в співтоваристві обміну знаннями.

4. Навчання реалізується через побудову мережі.

Зокрема, викладачі Київського університету імені Бориса Грінченка разом зі студентами використовують мережевий сервіс Google-групи для об'єднання одnodумців у спільний освітній простір [1]. Під керівництвом викладача студенти організують обговорення актуальних проблем з дисциплін, розміщують електронні конспекти, енциклопедичні й довідкові видання, власні комп'ютерні програми, фото, аудіо- і відеоматеріали тощо (рис. 2). Соціальні мережі є актуальними, якщо необхідно швидко викласти інформацію або провести дистанційну консультацію зі студентами (наприклад, під час виробничої

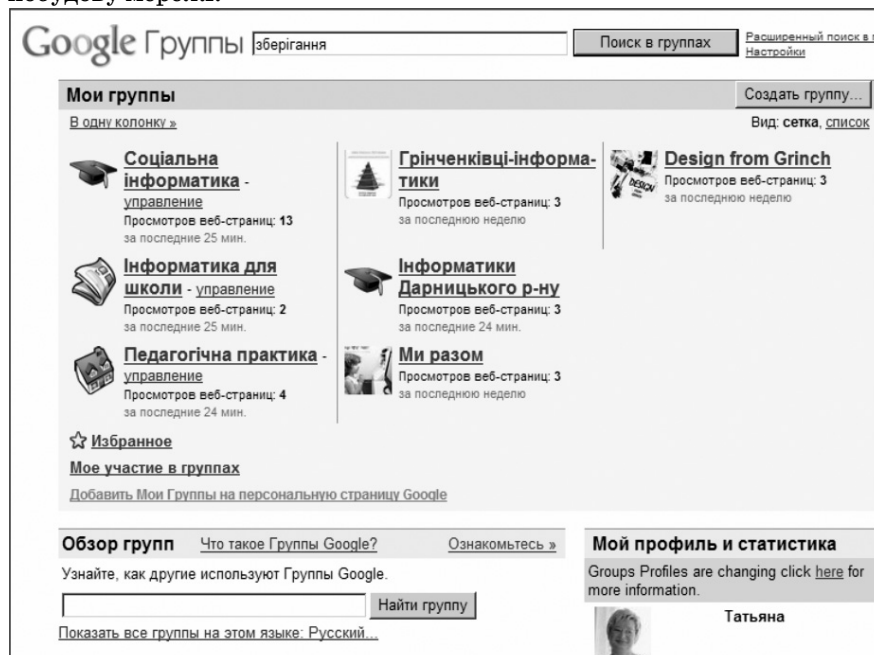

Рис. 2. Приклад спільного освітнього простору викладача і студентів, організованого за допомогою Google-групи

практики). Використання соціальних сервісів є доречним і для перевірки самостійної роботи студентів (групи, вікі, блоги). Викладення творчих завдань у мережі підвищує відповідальність студентів за свою роботу й обмежує в плагіаті.

Отже, організація спільного віртуального простору викладача і студентів допомагає у вирішенні багатьох проблем, що виникають у спільній навчально-педагогічній діяльності. Звичайно, діяльність у віртуальному просторі не може замінити безпосереднього спілкування викладача зі студентом, але може бути досить дієвою у разі дотримання певних умов. Для цього:

- необхідно організувати навчання викладачів ВНЗ роботи в Інтернет-середовищі з використанням технології Web 2.0;
- необхідно розробити або скоригувати методичні рекомендації використання соціальних сервісів у навчальній діяльності, форми звітності й критерії оцінювання компетенцій студентів з їх використанням;
- необхідно скоригувати функціональні обов'язки викладача і студента з урахуванням їх спільної діяльності в освітніх соціальних мережах.

Технології Web 2.0 дають свободу і студентам, і викладачам, дозволяючи значно розширити можливості для формування освітнього простору і застосовувати більш творчі підходи до навчання. Використання цих технологій у майбутньому призведе до дуже серйозної зміни в освітньому середовищі.

Література

1. Лукашевська Л.І. Самоорганізація майбутніх педагогів і Інтернеті за професійними інтересами / Лукашевська Л.І., Носенко Т.І. // Професійна адаптація молодого вчителя в умовах змін ціннісної парадигми суспільства : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. — К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. — 54 с.
2. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ms-university.ru>.
3. Социальные сервисы Веб 2.0 в помощь учителю / Е. Д. Патаракин. — 2-е изд., испр. — М. : Интуит.ру, 2007. — 64 с. : ил. — (Учебно-методическое пособие).